

สมาธิทวิต

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์มนสาลา วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรมเพื่อเราจะประพฤติปฏิบัติธรรมให้สมควรแก่ธรรม ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมเห็นไหม สัจธรรมอันนี้เราแสวงหา เราแสวงหาเพราะว่าเราเกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเป็นคนมีบุญคุณละ

ถ้าไม่มีบุญคุณเห็นไหม มันจะไม่นับถือพระพุทธศาสนา ถ้าไม่มีบุญคุณเห็นไหม เราจะมานั่งประพฤติปฏิบัติกันเพื่อหาอะไร

เวลาจะมานั่งประพฤติปฏิบัติเห็นไหม เราลงทุนลงแรงนะ เวลานั่งไปนี่เจ็บปวดแสบร้อนขนาดไหน เราก็จะทำของเรา เราจะทำของเราเพราะอะไร เพราะเรามีศรัทธาความเชื่อ มีศรัทธาความเชื่อ มีความเชื่อมั่นในหัวใจของเราใช่ไหม เราเกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา

ศาสนานี้มีคุณค่ามากๆ มีคุณค่ามากเพราะว่าอะไร

มีคุณค่ามากเพราะว่าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติครูบาอาจารย์ของเราละ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ท่านสิ้นกิเลสไป พอท่านสิ้นกิเลส คำว่า iสิ้นกิเลสi กิเลสเห็นไหม กิเลส ชีวิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เพราะมันมีกิเลสไง มันมีติดบอดขึ้นมาไง มันถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ไง

แต่เพราะมีอำนาจวาสนาเห็นไหม ดุสิต คนทั้งโลกเขาสนใจพระพุทธศาสนาอย่างน้อยแค่ไหน เวลาสนใจพระพุทธศาสนาแล้วนี่เวลาจะมาประพฤติปฏิบัติ เวลาจะประพฤติปฏิบัติคนนะลังเลทั้งนั้นกลัวมาก พอปฏิบัติแล้วไม่มีครูบาอาจารย์จะเป็นบ้า

เวลามันบ้าในชีวิต บ้าในโลกนั้นนะ มันไม่ว่ามันบ้า แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติแล้วกลัวมันบ้าๆ บ้าเพราะอะไร บ้าเพราะกิเลสของเราเองไง

เพราะกิเลส กิเลสมันหนา เวลากิเลสมันหนาขึ้นมา ทำสิ่งใดแล้วยึดมั่นถือมั่นในความรู้ความเห็นของตน ถ้ายึดมั่นความรู้ความเห็นของตนว่าสิ่งที่เรารู้ เราเห็นสิ่งใดแล้วเป็นความถูกต้อง สิ่งในโลกเขาทำกันอยู่นั้นผิดพลาดเห็นใหม่ มันจะบ้าก็บ้าเพราะเหตุนี้แหละ เวลาบ้า บ้าเพราะทิวฏฐิมานะของตน บ้าเพราะกิเลสตัณหาของตน บ้าเพราะความยึดมั่นถือมั่นในใจของตน นี่มันถึงจะเป็นบ้าไป

แต่ถ้าผู้ที่มีอำนาจวาสนา ศึกษาธรรมะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อจะประพฤติปฏิบัตินะ สิ่งใดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ปล่อยวางๆ เราจะวางสิ่งนั้นไว้ วางให้หมดสิ้นไป ไม่ยึดมั่นถือมั่นในหัวใจของเราๆ

ไม่ยึดมั่นถือมั่นนั่นละคือยึดมั่น นั่นยึดมั่นเพราะอะไร

เพราะมันยังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติ ยังไม่รู้จักศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าไม่รู้จักศีล สมาธิ ปัญญาศึกษามากน้อยขนาดไหน สิ่งนั้นเป็นการทรงจำธรรมวินัย ทรงจำคือความจำๆ ความจำนี้ตัวร้าย ความจำตัวร้ายเพราะอะไร เพราะเรารู้มาก เราจำมากเห็นใหม่ คนมีสติมากมีปัญญามากก็ถือตัวถือตนว่าตัวเองยิ่งใหญ่ แล้วยิ่งใหญ่ในอะไร ยิ่งใหญ่อยู่ที่อำนาจของกิเลสไป

แต่ถ้าคนมีอำนาจวาสนานะ เราทำอะไรเราเชื่อมั่น เราเชื่อมั่นในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาจะประพฤติปฏิบัติ เราจะปฏิบัติบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ทำไต่ยาก ทำไต่ยากเพราะอะไร

เพราะเราเกิดมา เรามีกิเลส กิเลสคือความไม่รู้ ไม่รู้แล้วยึดมั่นถือมั่นไป ยึดมั่นถือมั่นในความรู้ความเห็นของตน พอยึดมั่นความรู้ความเห็นของตนมันก็เป็นจริตนิสัยของตน เวลาเป็นจริตนิสัยของตนเห็นใหม่ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอตทัคคะ ๘๐ องค์ นั้นนะความถนัดของเขาๆ แล้วเป็นความถนัดของเขานะ เขามีความถนัดของเขาแล้วนี่มันเป็นเรื่องธรรมดา นักบินได้เป็นธรรมดา คนเราเห็นไหม เดินได้เป็นธรรมดา แต่คนพิการเดินไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มีสัจจะมีกระทำถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาแล้วเป็นเรื่องธรรมดา ธรรมดาของเขานะ แต่เป็นความยากลำบากของเรามาหาศาล เพราะอะไร เพราะเราไม่เคยคุ้นชินกับสิ่งนั้นไง เราต้องพยายามกระทำสิ่งนั้นไง

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย สิ่งที่เราสร้างสมบุญญาธิการมาอย่างนั้นๆ เวลาจะออกบวชไป เวลาออกบวชไปแล้วเห็นไหม การประพฤติปฏิบัติมันมีเข้ามา ไปเจอพระเจ้าพิมพิสาร พระเจ้าพิมพิสารเป็นกษัตริย์อยู่แคว้นมคธ บอกว่า

นี่โดนปฏิวัติมาหรือเปล่า โดนขับไล่มาหรือ ถ้าโดนขับไล่มาจะแบ่งกองทัพให้ครึ่งหนึ่ง ให้ไปชิงอาณาจักรของตัวเองคืน

ไม่ใช่ๆ ตั้งใจมาๆ สละออกมาเอง

สละออกมาเองเพราะอะไร

เพราะเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย หวังสิ่งตรงข้ามที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย เราจะแสวงหาสัจจะความจริงในใจในธรรมให้ได้

พระเจ้าพิมพิสารถึงได้สัจจะไว้อย่างนี้ เชนะ ถ้าประพฤติปฏิบัติกันแล้วถ้าได้ความจริงแล้วกลับมาสอนด้วย

นี่ยืนยันตั้งแต่เจ้าชายสิทธัตถะออกจากราชวังมา แล้วเจ้าชายสิทธัตถะก็พยายามชวนชวของตนๆ ใจ พระเจ้าพิมพิสารก็เป็นกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ เพราะแคว้นที่ใหญ่ๆ ก็มีนักบวชนักพรตเข้ามาอาศัยในแคว้นแคว้นมากมายมหาศาล แล้วก็มิชฎิ ๓ ฟัน้องอยู่ในค้ำน้ำ นั้นนะเป็นอาจารย์ของพระเจ้าพิมพิสาร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ประพจน์ปฏิบัติของท่านจนเป็นสัจจะเป็นความจริงของท่าน ๖ ปี นี่ท่านเป็นความจริง ความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่มีคุณค่ามีคุณค่าที่นี้ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ กราบสัจธรรมอันนั้น กราบสัจธรรมความจริงอันนั้น

อันนั้น อันไหน อันนั้นก็อันในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง มันเป็นสัจจะเป็นความจริง คุณธรรมมันมีอยู่จริงในใจของผู้ที่ประพจน์ปฏิบัติ คุณธรรมมันมีอยู่จริงในหัวใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นที่ท่านประพจน์ปฏิบัติมา ปากกัดตีนถีบนะ เห็นไหม กว่าจะได้เป็นความจริงในใจขึ้นมาของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำของท่านมาเพราะอะไร

เพราะท่านมีอำนาจวาสนาของท่านไง ท่านปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์เหมือนกันไง แต่ท่านมาละของท่านเอง เป็นสาวกภูมิก็พอใจอยู่แล้วไง ขอให้สิ้นกิเลสไปพอ ขอให้มันสิ้นกิเลส ขอให้ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายพอ ในพระพุทธศาสนามีคุณค่าอย่างนั้นๆ ถ้ามีคุณค่าอย่างนั้น ปากกัดตีนถีบ มีการกระทำมากน้อยขนาดไหน นี่ด้วยอำนาจวาสนานะ

เพราะคำว่า มีอำนาจวาสนา ี เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับอาหารรดาบส อุทกดาบสเห็นไหม เจ้าชายสิทธัตถะได้สมบัติ ๖ สมบัติ ๘ เท่าเรา เหมือนเรา เป็นครูเป็นอาจารย์สั่งสอนได้

นี่โดนยกย่องสรรเสริญขึ้นมาอย่างนั้น เจ้าชายสิทธัตถะไม่สนใจ ไม่สนใจเพราะอะไร

เพราะท่านได้สร้างอำนาจวาสนาของท่านมา ท่านพยายามจะกระทำสัจจะความจริงในใจของท่านขึ้นมาให้ได้ไง ถ้าพยายามทำสัจจะความจริงขึ้นมาให้ได้ แต่ในเมื่อมันมีครูมีอาจารย์ก็ไปศึกษาไปค้นคว้ากับครูบาอาจารย์ต่างๆ เวลาครูบาอาจารย์ต่างๆ ที่ท่านทำมามันก็สิ้นสุดแค่นั้นไง สิ้นสุดที่ว่าคือสมบัติ ๖ สมบัติ ๘ เป็นถึงที่สิ้นสุด ถือว่าฉานสมบัติ สมาธิ เป็นที่สิ้นสุดของการประพจน์ปฏิบัติ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไปศึกษา ศึกษาแล้วเขารับประกันด้วย มีความรู้เป็นจริงเหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยอำนาจวาสนาเห็นไหม อำนาจวาสนาบาร์มีในใจนั้นมี

คุณค่าในใจดวงนั้น ทางโลกจะยกย่องสรรเสริญขนาดไหนแต่มันไม่ใช่ความจริง ที่มันไม่เป็นความจริง ที่คุณภาพของเราทำได้ เราก็ไม่ยอมรับ เราจะเอาความจริงๆ ใจ

แล้วความจริงศึกษาค้นคว้ามาขนาดไหนแล้วไม่ได้ มันจนตรอกแล้ว เราจะต้องค้นคว้าในใจของเราเอง ด้วยอำนาจวาสนาเห็นไหม บุญเพณีสถิติญาณ จตุปปาตญาณ อาสวัชฌญาณ นั่นเป็นสัจจะเป็นความจริง วิชชา ๓ ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสวยวิมุตติสุข วิมุตติสุข วิมุตติสุข วิมุตติสุขก็สุขอันแท้จริงในใจดวงนั้น

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีความรู้สึกของมันอยู่แล้ว มันมีกิเลสมีต้นหาความทะยานอยากเหยียบย่ำทำลาย มันก็เวียนว่ายตายเกิดเหมือนกัน แต่มันเกิดด้วยความทุกข์ความยาก เกิดด้วยความเศร้า ความโศก เกิดด้วยความเจ็บช้ำน้ำใจ แล้วการเกิดมันจะมีประโยชน์อะไร

การเกิดขึ้นมาเห็นไหม เวลาเกิดขึ้นมาแล้วๆ ยึดมันถือมันในชีวิตของตน ตัวเองจะยิ่งใหญ่ ตัวเองจะค้าฟ้าจะไม่ตาย ก็พยายามแสวงหา ก็ยังทุกข์ ต้องทุกข์ๆ ยากๆ อยู่อย่างนั้น นี่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะด้วยกิเลสต้นหาความทะยานอยาก

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำลายอวิชชา เวลาเป็นสัจจะเป็นความจริงเห็นไหม วิวัฏฏะ นี่ไง ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติคือวัฏฏะ ธรรมชาติคือการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ นี่มันเหนือธรรมชาติ มันพ้นไปจากธรรมชาติ มันพ้นเป็นสัจจะเป็นความจริง ธรรมเหนือโลกเหนือสัจจะเป็นเหนือความจริง นั่นวิมุตติสุข สุขแท้ๆ ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านก็ประพฤติปฏิบัติของท่านเหมือนกัน เวลาประพฤติปฏิบัติของท่านมันต้องมีอำนาจวาสนาบารมี มีหลักเกณฑ์ในใจของตน ใจ ถ้ามีหลักเกณฑ์ในใจของตนเห็นไหม มันจะยากลำบากขนาดไหน มันจะทุกข์จนเชียวใจขนาดไหน เราก็ปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บูชา ปฏิบัติบูชาพุทธะในใจของตน ในใจของตนศึกษาค้นคว้ามีการกระทำในใจของตนขึ้นมาเป็นความจริงในใจของตน

ถ้าเป็นความจริงในใจของตนเห็นใหม่ ด้วยความมุนะความบากบั่นอันนั้น เพราะความมุนะความบากบั่นอันนั้น การชนะตนเองเห็นใหม่ **อตตา ทิ อตตโน นาโถ** ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนที่จะสามารถเอาชนะตนเองได้ มันต้องมีอำนาจวาสนามีชั้นดีธรรม

ถ้ามีชั้นดีธรรมมันก็เป็นธรรมความจริงในใจของตนๆ ถ้าความจริงในใจของตนจะปากกัดตีนถีบ จะเป็นความทุกข์ยากขนาดไหนก็ยังค้นคว้าแสวงหา แสวงหาเอาความจริงนะ

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านออกประพฤติปฏิบัติ ท่านบวชตั้งแต่ที่อุบลฯ มันก็เป็นสำนักของผู้มีปัญญา มีสำนักเรียนนักปราชญ์มากมายมหาศาล ก็ศึกษากับเขาๆ

นี่ก็ศึกษาไป ศึกษาคือปริยัติ ศึกษาคือทฤษฎีที่เราจะชวนขวยมา แล้วถ้าเรารู้มากน้อยขนาดไหน เราจะปฏิบัตินะ มันสร้างภาพทั้งนั้น แล้วเวลาศึกษามานั่นเป็นทฤษฎี เป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาสร้างภาพขึ้นมาจะเป็นของเราๆ นี่ไง คนที่ไม่มีอำนาจวาสนา ไม่มีวิฤทธิภาวะนี้มันโดนหลอก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าลัทธิต่างๆ เนี่ยยืนยัน ยืนยันว่ามีคุณวิเศษเหมือนเราๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธ

แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านประพฤติปฏิบัตินะ ไอ้กิเลส ตัณหาความทะยานอยากของเรามันจะสร้างภาพๆ ให้เป็นความจริงๆ มันโหยหาอยู่แล้ว มันปลิ้นปล้อนอยู่แล้ว แล้วไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะเป็นของตนๆ ใจ

ท่านพยายามค้นคว้านะ ค้นคว้าเอาความจริง ความจริงเห็นใหม่ จิตสงบแล้วพิจารณากาย จิตสงบพิจารณากาย ท่านก็ทำของท่าน พอทำแล้วมันไม่เห็น มันไม่มีคุณงามความดีอะไรมากขึ้นมากกับใจดวงนั้นเลย สุดท้ายแล้วเวลาท่านลาพระโพธิสัตว์แล้ว เวลาจิตสงบแล้วพิจารณากาย เออ! มันต้องอย่างนี้สิ มันต้องอย่างนี้สิ อย่างนี้สิแล้วเป็นอย่างไรต่อ

กว่าจะมีความมุนานะ กว่าจะมีการกระทำ ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม คำว่า iสมควรแก่ธรรม i เวลามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันอยู่ที่वासนานะ คำว่า iवासนาของคนที่ ถ้ามันเป็นवासนาโดยปานกลาง มันรู้มันเห็นสิ่งใด มันก็รู้เห็นโดยมรรคโดยผล โดยสัจจะโดยความจริง ก็โดยแค่นั้นนะ

แต่ถ้ามีอำนาจवासนา เวลาประพตปฏิบัติไปนี่พอมันรู้ มันเห็น ด้วยสัจจะ ด้วยวิธีแห่งจิต จิตนี้มีการกระทำไปด้วยมรรคด้วยผล เวลามันได้แต่ละขั้นแต่ละตอนมา มันจะมีสิ่งที่เป็นบารมีธรรมที่มันมหัศจรรย์ๆ มากมาย มันมีนะแผ่นดินแยกต่างๆ นี่ มันเป็นเฉพาะบุคคลคนนั้น

คนที่มีความอำนาจवासนาที่ได้สร้างสมบุญญาธิการมา เพราะมีความอำนาจवासนา เวลาจิตมันเป็นขึ้นมาแล้วนี่มันมีบารมีที่จะรู้เห็นสิ่งที่ต่อเนื่องไปด้วย แต่ความจริงมันอยู่ที่อริยสัจนี้ ความจริงมันอยู่ที่ศีลสมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา สิ่งที่เป็นสัจจะจะเป็นความจริงในใจอันนี้ ถ้ามันเป็นสัจจะความจริงอันนี้ เห็นไหม นี่คนที่มีความอำนาจवासนาถึงเข้ามา

ศีลคือความปกติของใจ เวลาทำสมาธิๆ สมาธิคือความปกติของใจ

สิ่งที่มันพุ่งมันชานนี่มันไม่ปกติใจ มันไม่ปกติเพราะอะไร มันไม่ปกติเพราะเราเกิดมามีอวิชา เวลาอวิชาชนะ ตั้งแต่พระอนาคามีมาไม่กลับมาเกิดอีกแล้ว สุกไปข้างหน้า พระอรหันต์ก็สิ้นกิเลสไป ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย จบสิ้นไปแล้ว จบสิ้นไปด้วยคุณธรรม ด้วยสัจธรรมในธรรมชาติ อันนั้น ธรรมชาติอันนั้นเป็นสัจธรรมเป็นธาตุธรรม

แล้วผู้ที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะละ เรามีอำนาจवासนา เราได้สร้างบุญกุศลของเรามา ได้สร้างบุญกุศลของเรามาเราได้เกิดเป็นมนุษย์ไ้ เกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านออกประพตปฏิบัติ โดยธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามานะ มันเป็นยุคเป็นคราว ยุคคราวเวลาที่มันคุ่นชิน เวลาสังคมมันเสื่อมทราม พระภิกษุก็จะเหมือนกับชาวบ้านนุ่นนะ

เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูดกับหลวงตาเห็นไหม iต่อไปวัดป่าจะเป็นวัดบ้าน วัดบ้านมันจะเป็นวัดป่า มันจะเป็นบ้านเป็นเรือนไปเลยi มันเสื่อมถอย เสื่อมถอยไปโดยธรรมชาติ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาท่านออกประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน จะหาผู้แนะนำ หาหมู่คณะที่ทำเป็น
ความเป็นจริงขึ้นมาหาได้ยากมาก พอหาได้ยากมากขึ้นมา พระก็อยู่ที่ผู้มีคุณธรรม ท่านก็รักษาตัวของ
ท่าน แต่ผู้ที่ตามกระแสโลกก็เป็นกระแสโลกไปไง แล้วตามกระแสโลกไปนี่สังคมเขาเป็นอย่างนั้นไง

แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านออกประพฤติปฏิบัติ สังคมเขาไม่เชื่อไม่ถือไม่ศรัทธาทั้งสิ้น
คำว่า ไม่เชื่อถือไม่ศรัทธา นี่ก็ต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น แต่ท่านก็บุกเบิกของ
ท่านมา ท่านมีการกระทำของท่านมาเห็นใหม่ เป็นบุญเป็นกุศลเห็นใหม่

คำว่า เป็นบุญกุศล มันมีอำนาจวาสนา มันมีความมานะ มีความอดทน มีการกระทำขึ้นมา
พิสูจน์ในใจของตนขึ้นมาไง แล้วพิสูจน์ในใจของตนขึ้นมาเห็นใหม่ สังคมความเป็นอยู่ก็เรื่องหนึ่ง ธรรม
และวินัย วินัยๆ ของเราก็เป็นเรื่องหนึ่ง

แล้วถ้าวินัยเห็นใหม่ ถ้าศีลมันไม่สะอาดบริสุทธิ์ ศีลมันไม่มั่นคงขึ้นมา นี่ ศีล สมาธิ ปัญญา สมาธิ
มันจะเกิดมาอย่างไร สมาธิมันไม่เกิดขึ้นมาเพราะอะไร เพราะมันมีความฟุ้งซ่าน มันมีความวิตกกังวล
มันมีการวิเคราะห์วิจัย ไม่มีการกระทำ นี่ก็เลสหลอกทั้งนั้น

เพราะท่านได้ทำของท่านมาอย่างนั้น เวลาหลวงตาพระมหาบัวจบบมหาแล้วจะไปประพฤติ
จะไปหาท่าน นี่ไง คนที่สร้างเวรสร้างกรรมเป็นสายบุญสายกรรมร่วมกันมา พอสายบุญสายกรรม
ร่วมกันมาเห็นใหม่ ท่านรู้ของท่านอยู่แล้วว่า ผู้ที่สืบต่อไป ผู้ที่จะมีอำนาจวาสนาเป็นธรรมทายาท
ต่อเนื่องไปๆ เพราะคำว่า ธรรมะ ธรรมมันเหนือโลกไง

ถ้าธรรมมันอยู่ใต้โลก มันอยู่ใต้โลกธรรม ๘ มันอยู่ใต้ลาภสักการะ ใต้ศถาบรรดาศักดิ์
ยศถาบรรดาศักดิ์อำนาจวาสนามันเหยียบย่ำจนธรรมแบนแต่แต่ ธรรมไม่โผล่ขึ้นมาเลย

แต่ถ้าผู้ที่มีอำนาจวาสนานี้ธรรมเหนือโลกๆ มันเหนือยศถาบรรดาศักดิ์ เหนืออำนาจ
วาสนา เหนือทุกๆ อย่าง พอเหนือทุกอย่างขึ้นมาเห็นใหม่ ท่านรู้ของท่านอยู่แล้ว เวลาหลวงตาพระ
มหาบัวไปหาท่านเห็นใหม่ เพราะอะไร

เพราะศึกษาแล้วอยากจะออกประพฤติปฏิบัติ เวลาออกปฏิบัติ พรรษาแรกไปจำพรรษาที่จักรราช มันได้สมาธิ ได้ความมั่นคงของใจพอสมควร แต่เพราะด้วยความไม่มีครูไม่มีอาจารย์ ก็รักษาด้วยบารมีของตนเอง ก็รักษาไว้ไม่ได้ๆ เพราะไปทำกลดๆ ก็รีบชวนขวยไปหาหลวงปู่มัน จิตมันเสื่อม

เมหา มหาจะมหาอะไร ห้ามรรคผลนิพพานใช้ไหม มรรคผลนิพพานไม่ได้อยู่ในตำรา ไม่อยู่ในอากาศ ไม่อยู่ในภูเขาเลากา ไม่อยู่ในวัตถุใดทั้งสิ้น

ไม่อยู่ในคอมพิวเตอร์ด้วย ไม่อยู่ในเฟซบุ๊ก ไม่อยู่ในอะไรทั้งสิ้นเลย

มันอยู่ที่ใจของคนๆ พอใจของคน สิ่งที่ศึกษามาแล้ว ศึกษาแล้วมีอำนาจวาสนามาก ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดยอด ยอดเยี่ยม ยิ่งใหญ่

เพราะการทรงจำธรรมวินัยนี้ศาสนาจะมั่นคงมาได้ ที่ว่าศึกษามาให้คนมีความรู้ๆ นี้เขาเรียกภาคปริยัติ ปริยัติท่องจำๆ นี้ความจำๆ ความจำเป็นเรื่องหนึ่ง ความจำขึ้นมา จำแล้วเราจะมาดัดแปลงตนของเรา เราจะมาประพฤติปฏิบัติให้มันเป็นความจริงขึ้นมาในใจของตนเอง

เวลาจะประพฤติปฏิบัติในใจของตนที่มันยาก มันยิ่งยากยากแค้นแสนเข็ญก็เพราะมันกิเลสของเรา กิเลสมันปลิ้นปล้อน มันหลอกมันลวง มันชักมันนำให้ล้มลุกคลุกคลานไปทั้งนั้น เพราะกิเลสมันเป็นคู่ต่อกรกับธรรมะ กิเลสมันเป็นคู่ต่อกรกับความจริง กิเลสมันปลิ้นปล้อน มันหลอกมันลวง หลอกลวงให้เราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

รัก รัก รักเอ็นงะ อยากอยู่กับเอ็นงะ อยากจะพาเอ็นงะไปยอดเยี่ยมณะ มันหลอกแล้วก็เชื่อมันๆ เชื่อมันมาตลอด มันปลิ้นปล้อน มันหลอกลวง มันครอบงำหัวใจของสัตว์โลกมาไม่มีต้นไม่มีปลาย

แล้วเวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันก็อยู่กับเราไง มันก็หลอกชีวิตนี้แล้ว พຼຸ່ງนี้ทำก็ได้ ไว้แก่ๆ แล้วค่อยภาวนา ตอนนี่ยังมีกำลัง เราจะแสวงหาความสุขทางโลกก่อน พอใกล้จะตายแล้วมากำหนดเป็นพระอรหันต์ไปวันนั้นเลย

มันหลอกลวงทั้งสิ้น พอมันหลอกลวงทั้งสิ้น เวลาประพฤติปฏิบัติไปเราถึงล้มลุกคลุกคลาน เพราะมูมมองทัศนคติของเราที่กิเลสมันหลอกใช้ แล้วก็อ้างอิงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งใหญ่ ยิ่งใหญ่โดยธรรม แต่กิเลสในใจของเรามันปลิ้นปล้อน มันก็เลยบังเงาไป

เวลาหลวงปู่มันท่านถึงยืนยันงอ เมาหา มหาเรียนมาจนถึงจบมหานะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดยอดยอดเยี่ยมมาก เก็บใส่ในลิ้นชักสมองไว้ แล้วลั่นกุญแจมันไว้ อย่าให้มันออกมา แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติทำตามความเป็นจริงขึ้นมา กระเสือกกระสนให้ทำเป็นข้อเท็จจริงของเรา เป็นปัจจัยตัดตั้ง เป็นสันติภูมิจิตดวงนี้

จิตดวงที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนั้นมันมีมันบอดขึ้นมา มันฟุ้งมันชาน ธรรมะก็อมมา อมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจนเต็มหัวใจ แล้วก็ไม่สามารถรู้เห็นเท่าทันกิเลสได้เลย ใส่ลิ้นชักสมองไว้ แล้วลั่นกุญแจมันไว้ก่อน แล้วประพฤติปฏิบัติไป

เพราะครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นพระอรหันต์ คำว่า เป็นพระอรหันต์ มันต้องต่อสู้ต่อกรกับกิเลสมาตั้งแต่ไสตาบัน สกิทาคามี อนาคตามี จนสิ้นกิเลสเป็นพระอรหันต์ไป

การต่อกรกับกิเลส กิเลสมันพลิกมันแปลง มันปลิ้นมันปล้อน มันหลอกมันลวงขนาดไหน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีมาตั้งสองพันกว่าปีเห็นไหม ก่อนที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านจะออกประพฤติปฏิบัติ สังคมก็เรรวน สังคมก็อยู่กันนี้พระป่าก็จะเป็นพระบ้าน พระบ้านก็จะ เป็นบ้านเมืองเป็นบ้าไปเลย หลวงปู่มั่นท่านพยากรณ์ไว้หมดแล้วแหละ

แต่เรายังเกิดเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรายังมีอำนาจวาสนาของเรา เราก็พยายาม ขวนขวายของเรา เราก็จะมาประพฤติปฏิบัติของเรา ให้มันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของเราบ้าง ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาที่ธรรมโอสธไป

สิ่งที่เราเสวยอยู่นี้เสวยโดยกิเลส เสวยโดยความพอใจของเรา เวลาเสวยไง นี่เสวยอารมณ์ๆ

แต่ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา เราพยายามกำหนดพุทโธ พยายามใช้ปัญญาอบรมสมาธิให้หัวใจ เราสงบระงับเข้ามาบ้าง ถ้าหัวใจสงบระงับเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ความเป็นสมาธิ

ความสุขอันนี้มันจะหล่อเลี้ยงชีวิตของเรา หล่อเลี้ยงความหมั่นเพียรของเรา หล่อเลี้ยงการกระทำของเรา ให้เรามั่นคงขึ้นมาให้ได้บ้าง ถ้าได้บ้างเห็นไหม ได้บ้างๆ บ้างนะ มันไม่ได้ทั้งหมดใจ ไม่ได้ทั้งหมด เพราะอะไร

กิเลสนะ อวิชชา อวิชชามันอยู่ลึกๆ ในใจของเรานะ สิ่งที่มีมันแสดงออกที่เราแสดงออกกันอยู่ที่นี่ มันแค่เป็นลูก เป็นหลาน เป็นเหลนมันเท่านั้นแหละ

เป็นลูก เป็นหลาน เป็นเหลนของเราเห็นไหม เราก็เป็นคนดีคนหนึ่ง ทุกคนบอกว่าเราก็เป็นคนดีคนหนึ่งนะ เราก็พยายามสร้างคุณงามความดีของเรา ทำไมเราต้องปฏิบัติด้วย? เวลาปฏิบัติมันจะเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิโก มันจะให้ใจดวงนั้นได้ซับคุณธรรมอันนั้น ถ้าซับคุณธรรมอันนั้นมา ใจมันจะเป็นธรรมขึ้นมา ไม่เป็นกิเลสชักพานำไป

ถ้ากิเลสชักพานำไป เวลาคนเราเกิด เกิดในประเทศอันสมควร เวลาคนเกิดในเมืองหนาว ในเมืองหนาวความเป็นอยู่ของเขา มันเมืองหนาว เมืองหนาวนี้ชีวิตประจำวันของเขา เขาก็ต้องป้องกัน พยายามหาเครื่องนุ่งห่มให้ร่างกายมีความอบอุ่นของเขา เวลาถึงมันหนาวนะ ลบ ๒๐ ลบ ๔๐ เห็นไหม เวลาเมืองหนาวๆ

ถ้าเมืองหนาวพฤติกรรมความเป็นอยู่จริตนิสัยเขาก็เป็นอย่างหนึ่ง เวลาเมืองหนาวเขามีความต้องการ เขามีความปรารถนาอยากมีแสงแดด ถ้ามีแสงแดดเขาต้องการ เขาต้องปรารถนา ในปัจจุบันนี้โลกมันเจริญขึ้น เวลาหน้าหนาวของเมืองหนาว เขาก็หนีมาอยู่เมืองร้อน มาอาบแดดๆ คนเมืองหนาวเห็นไหม ด้วยอะไร หนาวด้วยอุณหภูมิมันหนาวตั้งแต่ ๐ ถึงลบ ๑๐ ลบ ๒๐ ลบ ๔๐

เวลาคนอยู่เมืองร้อน เราอยู่เมืองร้อนเห็นไหม นี้อยู่เมืองร้อนในเขตร้อน เขตร้อนเป็นเขตร้อนขึ้น ร้อนขึ้นเห็นไหม ความเป็นอยู่เห็นไหม ความเป็นอยู่ของเรา เรื่องเครื่องนุ่งห่มของเราก็ไม่มีความจำเป็นจะต้องให้มันป้องกันความหนาวมากใช้ไหม เราก็อยากจะมีหิมะ คนเมืองร้อนเขาก็อยากจะมีอากาศเย็น อยากจะมีอากาศสบายของเขา

คนเมืองร้อน คนชาวไร่ชาวนา เวลาเขาทำไร่นาของเขา เขาต้องมีใส่เสื้อใส่หมวกป้องกันแดด เพราะแดดมันมีคุณค่ากับพืชพรรณธัญญาหาร แต่มันก็เป็นโทษกับผิวหนัง มันเป็นโทษ มันเป็นโรคเป็นภัยไข้เจ็บขึ้นมาได้ เขาก็ป้องกันของเขาด้วยอุปกรณ์การป้องกันแสงแดด เขาก็อยากจะมีหิมะๆ

นี่ไง นี่พูดถึงว่านี่คือบรรยากาศของโลก ชั้นบรรยากาศของโลก สังคมของโลกเกิดในประเทศอันสมควรไง ด้วยอุณหภูมิมันก็เป็นอุณหภูมิใช่ไหม มันก็ไม่เกี่ยวกับหิมะตาหิมะตาใช่ไหม คนเมืองหนาวเขาหิมะตาเขาก็หนาวของเขาอยู่อย่างนั้น เพราะมันเป็นอุณหภูมิไง คนหิมะตาก็หนาว คนหิมะตาก็หนาว

เราอยู่เมืองร้อน อยู่เมืองร้อนเห็นไหม เราอยู่ในเขตร้อน อยู่ในเขตร้อนเห็นไหม อากาศมันร้อนนี่ ๔๐ องศา ต่างๆ นี่มันก็ร้อน ร้อน คนหลังตามันก็ร้อน คนลืมหิมะตาก็ร้อน ร้อนเหมือนกัน

หิมะตาก็ร้อนมันเกี่ยวอะไร มันเกี่ยวอะไรกับอุณหภูมิของโลก อุณหภูมิของโลกก็มนุษย์เป็นคนสร้าง มนุษย์เป็นคนทำ มนุษย์ที่พยายามจะหิบบวดยที่ตองการชิงเอาทรัพยากรไง มันก็ทำให้ภาวะโลกร้อนไง แล้วมันเกี่ยวอะไรกับหิมะตา

เหมือนกัน ทำสมาธิก็เหมือนกัน สมาธิ สมาธิก็อุณหภูมิ นี่ไง เปรียบเหมือนอุณหภูมิ เวลาเขตร้อนเห็นไหม มันก็ร้อน อุณหภูมิขึ้น ๔๐ องศา เวลาเมืองทางซีกโลกเมืองหนาว อุณหภูมิของเขาลบ ๔๐ องศา ลบ อุณหภูมิมันเกี่ยวกับใคร

นี่เหมือนกัน หัวใจของเรา จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของมัน ถ้ามีกิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของมัน เวลาเราจะมาประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ถึงสอนว่าทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเราเข้ามาก่อน

ถ้าใจสงบระงับแล้ว ถ้าทำสิ่งใดแล้วมันจะเข้าสู่สัจธรรม ศิล สมาธิ ปัญญา ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสอนศีล สมาธิ ปัญญา ท่านไม่ได้สอนลืมหิมะตา ลืมหิมะตา ลืมหิมะตาก็หนาว

ลืมนิด ถ้ากิเลสตัดหาความทะยานอยากมันก็มีดับอดอยู่อย่างนั้น ใจคนหลับตาๆ นี่ถ้ามันเป็น
กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันก็มีดับอดอยู่นั้นแหละ แต่ถ้ามันเป็นธรรมๆ นะ จะหลับตาลืมตา
มันก็เป็นธรรมทั้งสิ้น ธรรมมันไม่เกี่ยวกับหลับตาลืมตาใดๆ ทั้งสิ้น

ศีล สมาธิ ปัญญา ศีลก็คือศีล สมาธิก็คือสมาธิ ปัญญาก็คือปัญญา ปัญญาที่จะเกิดขึ้นมานี้ เวลา
ยกขึ้นสู่วิปัสสนา เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่านมา เวลาท่านทำความ
สงบของใจเข้ามาก่อน พอใจสงบระงับแล้วพยายามโน้มไปเพื่อพิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณา
จิต พิจารณาธรรม ให้มันเป็นสติปัญญา ๔

นั่นชั้นของปัญญามันอยู่นั่น มันอยู่นั่น มันไม่ใช่สมาธิลืมนิดแล้วมันจะเกิดปัญญา คนตา
บอดตาใสมันก็ลืมนิด มันก็ไม่เห็นอะไรทั้งสิ้นเหมือนกัน ไม่เห็นหรือ

ถ้ามันจะเห็น มันเห็นเป็นความจริง ความจริงมันจะเป็นความจริงในใจอันนั้น ถ้าเป็นความจริง
ในใจอันนั้นเห็นไหม ถ้าทำความสงบใจได้เป็นสมาธิ สมาธิคือสมาธิ ไม่ใช่สมาธิทวิต นี่สมาธิลืมนิด
นทวิตเป่า เป่าแต่นทวิตนะ นทวิต นทวิตคือการประกาศ ประกาศข่าวว่าแน่ ชำยิ่งใหญ่ ใจไม่ใช้
ของขำมันเป็นความผิดพลาด มันมีที่ไหน ปัจจัตตัง สันติภูริโก

พระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ขึ้นนะ เวลาพระอาทิตย์ขึ้นแล้วนะ มันเป็นสัจจะเป็นความจริง
ส่องแสงสว่างไปบนโลก บ้านใครเรือนใครจะหลับตาลืมตา มันส่องเหมือนกันหมดเลย แต่เห็นไหม
ดูสิซีกโลกหนาว เวลาซีกโลกหนาว โลกมันเอียงเห็นไหม นี่แสงนั้นมันไปได้ไม่ทั่วถึง อุณหภูมิบนชั้น
บรรยากาศเห็นไหม

ไอ้เขตร้อนนะ โซนร้อนเห็นไหม พระอาทิตย์ขึ้นแล้วเสมอภาค พระอาทิตย์บอกว่าหลับตาข้าง
หนึ่ง บ้านใครหลับตาไม่ส่องไว้ว นี่จะส่องแสงให้กับบ้านที่ลืมนิดเท่านั้น ไม่มี หลับตาลืมตาไม่เกี่ยวเลย
ไม่เกี่ยว ไม่มีผล

มันมีผลกับคนโง่หรือคนฉลาด ถ้าคนที่เขาฉลาดเขาทำความจริงของเขา มันเป็นความจริง
ขึ้นมาในใจของเขา

สมาธิคือสมาธิ แล้วถ้าคนฉลาดเห็นไหม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านยกขึ้นสู่วิปัสสนาของท่าน ยกขึ้นสู่วิปัสสนานั้นคือชั้นของปัญญา เวลาปัญญามันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นจากจิตใจ ภาวนามย ปัญญามันเกิดที่นั่นไง

มันไม่ใช่ว่าลืมตาแล้วมันจะสัมผัส แล้วมันจะรู้ ไม่มี สมาธิ นกหวีดมันเป่าปืดๆ เป่าใหญ่เลยนะ สมาธิ สมาธิก็เป็นเรื่องสมาธิเกิดจากจิต นกหวีดเกิดจากวัตถุที่เขาประกอบขึ้นเป็น นกหวีดแล้วเขาเป่าด้วยลมนะ ปืดๆ เลย

นกหวีดมันจะมีประโยชน์มาก คำว่า ีประโยชน์มาก ี เวลาเขาใช้ฝึกทหาร เขาใช้แข่งขันกีฬา จราจรเขาใช้นกหวีดปืดๆ นะ พอปืดขึ้นมา ขอดูใบขั้วซี่ นกหวีดเป็นสิ่งผลประโยชน์ของเขาได้เลยนะ เป็นการรักษากฎหมายนะ นี่นกหวีดนะ ถ้านกหวีด ต่วนนกหวีดใจ

แต่สมาธิ นกหวีดนะ สมาธิเป็นสมาธิ นกหวีดคือการประกาศเป่าลืมตาๆ หลับตาลืมตา ลืมตาอะไรของเอ็ง ลืมตาประโยชน์อะไร นกหวีดใช่ไหม เป่าใช่ไหม นกหวีดมันเป็นเสียงนกหวีดไม่ใช่สมาธิ นกหวีดมันเป็นเสียงเป่าขึ้นมานะ สิ่งที่เขาใช้เพื่อประโยชน์ของเขามันยังเป็นประโยชน์ได้เลย แต่สมาธิ นกหวีดนี้เที่ยวเป่าประกาศ ไม่ใช่

สมาธิก็คือสมาธิ มันเกี่ยวอะไรกับหลับตาลืมตา มันเกี่ยวอะไรกับคนอื่นที่ว่าทำแล้วมันจะไม่เข้าสู่สัจจะความจริง ต้องเข้าเท่านั้นจะเข้าสู่สัจจะความจริงไง

มันก็เหมือนไง ยกฝ่ามือปิดฟ้าไม่ได้ ฝ่ามือปิดบังฟ้าไม่ได้ นี่เป็นไถ่นะ ไถ่เวลามันจนตรอก มันเอาหัวซุกเข้าไปในใบไม้ มันว่าไม่มีใครเห็นมันไง ก็เลสทั้งนั้น นี่ก็เลสในหัวใจทั้งสิ้น มันเป็นสมาธิ นกหวีดเป่าปืด ปืด ปืด เที่ยวจะให้คนเชื่อถือ เที่ยวให้คนยกย่อง ไม่มี!

เพราะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดำรงชีพอยู่ เวลาพระจุนทะไปเห็นลัทธิศาสนาอื่นเวลาศาสดาเขาตายไปไง สาวกสาวกะของเขามีแต่ปัญหาแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน ท่านก็มาบอกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า ศาสดาลัทธิอื่นตายไป มันปั่นป่วนอย่างนั้นๆ จะไม่ให้เกิดในพระพุทธศาสนา จะมีเหตุผลอย่างไรที่จะปกป้องไว้ได้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วินัย วินัยนี้จะคุ้มครองดูแลได้ พระจุณทะนิมนต์ให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติวินัย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า บัญญัติไม่ได้ๆ เพราะมันไม่มีเหตุ ยังไม่มีใครทำผิดใจ

สุดท้ายแล้วพระสุทินๆ เริ่มต้นเห็นไหม เริ่มต้นด้วยความใฝ่ดี ความหวังดีใจ เวลาท่านเป็นลูกชายคนเดียวเป็นลูกเศรษฐีมาบวชในพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนานี้เห็นไหม ก่อนบวชท่านมีภรรยาอยู่แล้วๆ เวลากลับไปเยี่ยมพ่อแม่ท่าน พ่อแม่ท่านก็ขใจ ขใจว่า พระสุทินไปบวชเป็นพระแล้วก็บวชไปเถอะ แต่ก็อยากเรื่องชาติเรื่องตระกูล เรื่องทรัพย์สมบัติใจ อยากให้มีผู้ดูใจ ขอให้เสพกาม เสพกามกับภรรยาของตน เสพกามจนท้องนะ พอท้องขึ้นมาก็เศร้าหมอง

ทำเรื่องส่วนตัวแต่มันผิดคุณธรรม ผิดสัจจะความจริง นี่มันผิด ทั้งที่ยังไม่มีวินัยนะ ท่านก็เศร้าหมอง ท่านก็ทุกข์ใจ พระถามเป็นเพราะอะไร เป็นเพราะอะไร สุภาพบุรุษใจ เพราะตั้งใจจะเอาความจริงเหมือนกัน ตั้งใจจะเอาความจริง แต่ยังไม่มีการมีผลในใจของตนใจ

พอพระถามก็บอกว่า ไปเสพกามกับอดีตภรรยา พระโงะกล่าวเตือนฟององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประชุมสงฆ์

สุทินทำอย่างนั้นจริงๆ หรือ

จริงครับ ก็ผมทำเพื่อพ่อเพื่อแม่

เธอทำอย่างนั้นเป็นโมฆบุรุษ ผู้ที่เลวทราม ทำไปไม่ได้นะ

ก็เริ่มบัญญัติวินัยๆ มา เวลาบัญญัติวินัยปกป้องมา เรื่องวินัยเพื่อประโยชน์กับการอยู่ของสงฆ์ สงฆ์อยู่เป็นชุมชนของสงฆ์ต้องมีธรรมและมีวินัย วินัยคุ้มครองอย่างนี้ ถ้ามีวินัยคุ้มครอง นี่ใจ สิ่งทีวินัย ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ เป็นศาสดาของเธอนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาแสดงธรรมๆ ผู้ที่จะทรงจำธรรมวินัย ทรงจำธรรมวินัยใจ พวกนี้ให้เรียนปริยัติ ให้ทรงจำธรรมวินัยไว้

แล้วธรรมกถึก ธรรมกถึกผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ผู้ที่บวชแล้วนี่อยากจะได้มรรคได้ผลขึ้นมา มันจะเอาความจริงในใจของตน เวลาให้กรรมฐานไปแล้วเข้าป่าเข้าเขาไป สิ่งเข้าป่าเข้าเขาไป ไปประพฤติปฏิบัติแล้วถ้าได้เป็นจริง ไม่เป็นจริงใจ

ดูพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เวลาไปฟังพระอัสสชิจนได้เป็นพระโสดาบันแล้วมาบวชกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมสั่งสอนใจ เวลาสั่งสอน รู้วาระเลย รู้ความรู้สึกนึกคิดเลย เวลาไป ไปด้วยฤทธิ์ด้วยเดชเลย นี่ผู้ที่มีใจเป็นธรรมเห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นอาจารย์ใหญ่ ครอบครัวยุทธธรรมเกิดจากบุญบารมีของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น

ไอ้พวกเรา พวกเราพวกสาวกสาวกะ ผู้ที่ได้บวชเบื้องหลัง มีครูมีอาจารย์คอยชี้ นำคอยชี้แนะ แล้วคุ้มครอง คุ้มครองด้วยอำนาจวาสนาบารมีใจ

เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลามันทุกข์มันยากขึ้นมา คนเรามันมีกิเลสอยู่แล้ว มันมีความน้อยเนื้อต่ำใจ มันมีความเศร้าสร้อย มันไม่อาจหาญนะ

เวลาฟังธรรม ฟังธรรมกับหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาเข้าไปอยู่ใกล้ชิดท่าน ท่านคุ้มครองดูแล พ่อแม่ครูอาจารย์ พ่อแม่ครูอาจารย์ให้ทำสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ถ้าทำถูกต้องดีงามแล้วไม่ต้องอยู่ใกล้ชิดท่าน ท่านให้ไปหาประสบการณ์ในการอยู่ป่าอยู่เขา

การอยู่ป่าอยู่เขาเห็นไหม คนอยู่ป่าอยู่เขานะ มันไม่มีอะไรจะได้ของอย่างถูกใจพอใจทั้งสิ้น ไม่มี! ความไม่มีอย่างนั้นเห็นไหม การขจัดใจเราคือการขจัดกิเลสไป ไม่ใช่ไปอวดอวดอวดอวดอวดกับมันไป

สิ่งที่การศึกษามา ศึกษามาเป็นภาคปริยัติ เวลาภาคปริยัติแล้ว เวลาปฏิบัติแล้วเขาปฏิบัติให้เป็นความจริงขึ้นมาในใจ ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาในใจมันไม่ใช่สมาธิทวิต เป้าปิด ปิดนะ โฆษณาอยู่อย่างนั้นนะ แล้วมันไม่มีความจริงอะไรขึ้นมาเลย ถ้ามีความจริงขึ้นมาแล้วนะ สมาธิคือสมาธิ

นี่ไง เวลาเขตร้อน เขตหนาวเห็นไหม อุณหภูมิก็คืออุณหภูมินะ มันก็ลบจริงๆ นั่นแหละ ไขมันก็ร้อนขึ้นมา ๔๐ ๕๐ จริงๆ นั่นแหละ มันเป็นเรื่องอุณหภูมินะ

แต่คนอยู่ในภูมิภาคใด เขาเองเขาก็มีจริตนิสัย มีความชำนาญในการดำรงชีพของเขา ในเมืองหนาวเขาก็ป้องกันตัวของเขา เขาแสวงหาในวิชาชีพของเขา เขาทำหน้าที่การงานของเขา เขาก็ทำเพื่อเลี้ยงชีพของเขาได้

คนในเมืองร้อนนะ เขาก็รักษาของเขา เขาประพฤติปฏิบัติของเขา เขาทำหน้าที่การงานของเขา เขาเลี้ยงชีพของเขาได้ มันเกี่ยวอะไรกับล้มตากับหลับตา มันเกี่ยวอะไรกับกิเลส กิเลสคนต่างหาก

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว เวลาพระกัสสปะจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็พาลูกศิษย์ของตนไป เวลาไปถึงกลางทางเห็นคนอื่นเขาเดินสวนมา

เเธารู้ใหม่ว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเราอยู่ที่ไหน เราจะไปกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เอ้อ! นี่เพิ่งมาจากงานเนีย เพิ่งกราบศพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว

โธโฮ! เวลาคนที่มีคุณธรรมในหัวใจนะ นี่ปลงธรรมสังเวช องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องปรินิพพานไป คนที่ยังมีกิเลสค้นหาความทะยานอยากอยู่ มันก็มีความเสียอกเสียใจเป็นธรรมดา

แต่มีหลวงตาองค์หนึ่ง ใจ! องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว โธโฮ! สุขสบายเสียทีแล้ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังคุ้มครองดูแลอยู่นะ โนนก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ อะไรไม่ได้ ทั้งสิ้นเลย ตายไปแล้วนี่ดี ยิ่งอยู่สุขสบาย นี่เป็นคำพูดของพระที่เห็นแก่ตัวใจ

เวลาพระกัสสปะก็ได้ยินอยู่ มันสะเทือนใจ เวลาผู้ที่มีคุณธรรมนะ สิ่งใดที่มันเป็นการหมิ่นหมิ่นมันสะเทือนใจคนที่มึธรรม คนที่มีธรรมนะ เขาเคารพในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เคารพในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ การเคารพนั้นเคารพจากหัวใจใจ แล้วมันมีดวงตาที่เห็นแก่ตัวเขาก็พูดด้วยมุมมองทัศนคติของเขานั้นนะ

ไอ้พวกสมาธิทวิตป๊ตๆๆ นั้นนะ สบายแล้ว เราจะคิดอะไรก็ได้ เราจะบัญญัติอะไรก็ได้ เราจะทำอะไรก็ได้ที่เป็นมุมมองทัศนคติของเรา โลกมันเจริญแล้ว

แต่มันไปสะท้อนใจพระกัสสปะ พระกัสสปะก็เก็บสิ่งนั้นไว้ในใจใจ เวลาไปถึงไปกราบเท้าขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โผล่มาจากโลงนั้นนะ กราบเสร็จเห็นไหม เทวดาจุดไฟเผาเลย แล้วพระกัสสปะเอาสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เตือนใจ ประชุมสงฆ์ ประชุมสงฆ์เห็นไหม ทำสังคายนา

ไอ้ทวิตนะ ไอ้พวกทวิตมันจะเอาแต่ความพอใจของมัน มันด้วยทัศนคติของมัน มันพอใจอย่างนั้นไง มันไม่เคยบอกนี่คือปริยัติ นี่คือคำสั่งสอน นี่คือศาสดาของเรา เขาสั่งสอน สั่งสอนไว้นี้ให้เราได้ศึกษา ผู้ที่ศึกษานี้เป็นคามวาสี อรัณวาสีนี้พระปฏิบัติใจ

คามวาสี ศึกษาเอาไว้เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นธรรมทูต เป็นนักวิชาการที่เข้าใจในธรรมะ เขาศึกษานี้มันก็เป็นมดแดงไต่พวงมะม่วง ของกู ของกู มะม่วงของกูไต่ แต่มดมันไม่เคยได้กินเลย คนไปสอยหมดละ

นี่ก็ศึกษามา ศึกษามาก็ว่าเป็นของผู้ที่มีความรู้ มีความชำนาญ เป็นนักปราชญ์ ไอนั้นเป็นปริยัติ

แต่ถ้าเวลาเป็นความจริงๆ ขึ้นมา ถ้าความจริงขึ้นมาภาคปฏิบัติขึ้นมา สิ่งที่เป็นสัจจะเป็นความจริง ธรรมและวินัย ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคตใจ ถ้าเป็นจริง เป็นจริงอย่างนี้ไง

เวลาพระกัสสปะทำสังคายนาแล้ว เวลาสังคายนาจึงตั้งญาติ เวลาพระอานนท์บอกว่า เองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าถ้าท่านนิพพานไปแล้ว ธรรมและวินัยเล็กน้อยสิ่งใดถ้าจะแก้ไขก็แก้ไขได้

นี่ที่ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติธรรมและวินัยๆ ธรรมคือคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วินัยคือศีลคือข้อบังคับ ถ้ามันมีต่อไปในอนาคต ถ้าของเล็กน้อยก็ให้แก้ไขได้

พระกัสสปะถามพระอานนท์ว่า เล็กน้อยนี้แค่ไหนคำว่าเล็กน้อย เล็กน้อยแล้วมากมายมันอันไหนเล็กน้อยและมากมาย

ไม่รู้ ไม่ได้บอก บอกแค่นี้

ประชุมสงฆ์กันว่า เราสงฆ์พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ ก็ตั้งญัตติกันว่า สิ่งที่ยิ่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพิ่งปรินิพพานไป แล้วสิ่งที่ว่าของทีเล็กน้อยแล้วเราจะแก้ไข เราตั้งญัตติว่า เราพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์นี้ เถรวาทๆ พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ เป็นพระเถระตั้งญัตติว่าเราจะไม่ให้แก้ไข เราจะนับถือสิ่งนี้มาเห็นใหม่

พอทำสังคายนาเสร็จ มันมีพระจำชื่อไม่ได้ ก็เพิ่งมา พระเขาบอกว่านี่เขาทำสังคายนาแล้ว ถ้าทำสังคายนาแล้วนั้นก็เรื่องของสงฆ์หมู่ นั้น เราได้ยินได้ฟังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาอย่างไร เราก็จะเชื่อของเรอย่างนั้น แล้วเขาก็กระจายออกไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปก็มีความรู้ความเห็นต่างๆ พระที่เขาเห็นต่างๆ เขาก็ขึ้นไปทางเหนือ ทางเหนือก็เป็นเมืองหนาว เมืองหนาวนะ ดุสิต ดุสิตเขต ในจินตอนเหนือ เขาเป็นเมืองหนาวไง สิ่งความเป็นอยู่ของเขาก็แตกต่างกันไป แต่เขาก็ประพฤติปฏิบัติของเขา เขาก็ยังทำความดีของเขา เขาจะหลับตาสีมตามันจะเป็นหลับตาสีมตาได้หรือเปล่า เขาทำของเขาที่เป็นความจริงของเขา มันก็ไม่มีหลับตาสีมตา หลับตาสีมตามันเป็นกิริยาธรรมชาติ

พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ เถรวาทเห็นใหม่ ลงมาทางใต้ๆ ก็ลงมาลังกา มาทางสุวรรณภูมิ นี่มาทางใต้เพราะอะไร เพราะมันเป็นเขตร้อนเห็นใหม่ เขตร้อน เรา สิ่งที่ทำต่อเนื่องกันมาก็ถือผ้ากาสาหวัด ผัสตร์ ถือธรรมวินัยในพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ เถรวาท เถระ เถรวาท มันประพฤติปฏิบัติมา นี่เป็นสิ่งที่เผยแพร่กันมา มันเป็นเมืองร้อนและเมืองหนาว

พอเมืองร้อนและเมืองหนาว นี่สิ่งที่ว่าเมืองร้อนจะหลับตาหรือลืมตา เมืองหนาวจะหลับตาลืมตา ไม่เห็นมี ไม่เห็นนะ เห็นแต่การประพฤติปฏิบัติขึ้นมาด้วยมรรคด้วยผลใจ ด้วยมรรคถ้าเป็นมรรคเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา แต่ไปทางเมืองหนาวเห็นไหม เป็นมหายาน เขาก็เชื่อตามอาจารย์ของเขา มันก็แก้ไขของเขาๆ กันไป

แต่ถ้าเป็นเถรวาท เถรวาทเราเห็นไหม เรายังนับถือถือธรรมและวินัยที่ว่ามาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ ที่ได้ทำสังคายนา มา มันจะถูก มันจะผิด ดูที่พระในสมัยปัจจุบันนี้ที่บอกว่ามันไม่มา ในพระไตรปิฎก มันไม่มา ถ้ามันพอใจมันมาใช้ไหม ถ้ามันไม่พอใจมันไม่มาใช้ไหม มันจะหลับตาหรือลืมตาสละ หลับตาลืมตามันอยู่ที่บุญกุศลของคนๆ ว่าจะซื่อสัตย์ จะมีสัจจะ จะมีคุณธรรมในใจ

พระกัสสปะนะ เพียงได้ยินพระหลวงตาถูกศิษย์ของตนเอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรีนิพพานไปแล้วดีเหลือเกิน ต่อไปนี้เราได้อยู่สุขสบายไป นี่ไง ท่านยังสะเทือนใจ ท่านเป็นพระอรหันต์นะ ยังสะเทือนใจพระกัสสปะเลย พระกัสสปะถึงได้ทำสังคายนาขึ้นมา ต่อเนื่องกันมา จนมาถึงปัจจุบันนี้

นี่ก็เหมือนกัน เวลาในสมัยปัจจุบันนี้ กิ่งพุทธกาล หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านมีอำนาจวาสนาของท่าน ท่านพยายามกระทำของท่าน ท่านเป็นความจริงของท่าน

ท่านสอนพวกเราว่า เรานะ เรามีศรัทธามีความเชื่อในพระพุทธศาสนา ถ้ามีความเชื่อในพระพุทธศาสนานะ ในทางฆราวาสๆ ในทางญาติโยม องค์หลวงปู่มั่นท่านก็สั่งสอน อบรมสั่งสอน จากพวกที่ไม่เคารพในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ก็เชื่อถือตามสังคมเชื่อถือตามภูตผีปีศาจที่เขาว่ามีฤทธิ์มีเดชนั้นนะ มีฤทธิ์มีเดชอย่างใดก็แล้วแต่ ไฉนมันเป็นไสยศาสตร์ มันเป็นเรื่องโลก

เวลาท่านมีการกระทำ ในทางโลกท่านก็อบรมสั่งสอนให้ถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นแก้วสารพัดนึก มีศีล ๕ ศีล ๕ มีศีลมีธรรมคุ้มครองหัวใจของตน สิ่งที่เราเข้าไปเข้าเขาไปทำมาหากิน

ขึ้นมาที่มันจะเกิดเภทภัยต่างๆ มันก็มันคงขึ้นมา มันคงขึ้นมาเพราะเรามีศีล เรามีหัวใจที่เป็นธรรม สิ่งใดที่ควรกับดำรงชีพ เราทำเพื่อความถูกต้องตั้งมาขึ้นมา เพื่อความดำรงชีพของมัน

หลวงปู่มั่นท่านก็สอน เวลาท่านสอนพระ สอนพระเห็นใหม่ ผู้ที่บวชพระ บวชพระขึ้นมา ให้ท่องปาฏิโมกข์ให้ได้ก่อน ให้ฝึกอบรมเป็นผ้าขาวถึง ๓ ปี ให้ฝึกหัดตัดเย็บ ตัดเย็บยอมได้ใน การดำรงชีพของตน เพื่อเป็นนักรบ ไม่ต้องอ่อนวอนใคร ไม่ต้องวิตกกังวลเรื่องสิ่งใด คนที่มีศีลมีธรรม ขึ้นมานี้ทำอะไรมันก็ทำของมันไปได้ แล้วไม่ขัดไม่แย้งกับสังคม

สังคมเป็นเรื่องของสังคมไง สังคมสมัยหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น มันเป็นบ้านๆ ไปหมดแล้วแหละ แต่ท่านก็ฟื้นฟูๆ จนเกิดเป็นครอบครัวกรรมฐานของเราขึ้นมา จนมีลูกศิษย์ลูกหานั้น แล้วไม่มีหลับตาลีเมตา ไม่มีฉันเนื้อสัตว์ ไม่ฉันเนื้อสัตว์

นี่ไง พระภิกษุเป็นผู้เลี้ยงง่าย พอเลี้ยงง่ายขึ้นมา เลี้ยงง่ายขึ้นมาเพื่อให้เราไม่มีทิฏฐิมานะ ไม่มี ความอหังการ ไม่ถือว่าตนยิ่งใหญ่ พยายามลงในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลงในธรรมวินัย ธรรมวินัยจะเป็นศาสดาของเรา

เราประพฤติปฏิบัติขึ้นไปตามสัจจะความจริงตั้งแต่ตอนบวช อนุศาสน์เห็นใหม่ สิ่งที่ว่าให้อยู่ โคนไม้ ให้ดำรงชีพให้เรียบง่าย ไม่ต้องไปเกี้ยวไปงอน ไปมีปัญหากับเขา มีปัญหากับโลกใจ ถ้ามีปัญหากับโลกขึ้นมาแล้วมันก็จะมาหลับตาลีเมตาแล้ว พอหลับตาลีเมตาใจ จะต้องมึนจุกขาย จะต้องมึนสิ่งที่ดีเด่นเหนือคนอื่น นี่ไง มันผิดปกติ

ศีลคือความปกติของใจ สมาธิคือความตั้งมั่น ถ้าเป็นความปกติๆ ขึ้นมา ถ้าเป็นความผิดปกติตอนนี้ใครจะบวชพระ ต้องมีใบรับรองแพทย์นะ ใบรับรองแพทย์ ไม่เสพยาเสพติด ไม่เป็นคนทุกลจริต เวลาบวชก็ต้องมีใบรับรองแพทย์ ถ้ามันไม่มีใบรับรองแพทย์เห็นใหม่ มันไม่ปกติ พอไม่ปกติ ขึ้นมาเห็นใหม่

แต่เวลาเราอยู่กับครูบาอาจารย์ เวลาครูบาอาจารย์ของเราผู้ที่มีอำนาจวาสนานะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาเกิดในพระพุทธศาสนา เราเห็นภัยในวัฏสงสาร คำว่า i

บวช คือบวชเพราะเห็นภัยในวัฏสงสาร เห็นการเกิด การแก่ การเจ็บ การตายนี้มันเป็นเรื่องราวระ
 หนักหนาสาหัสสาครรจ์ แล้วอยู่ทางฆราวาสเราก็ทำหน้าที่การงานของเราเพื่อดำรงชีพของเรา มา
 บวชเป็นพระๆ บวชเป็นพระเป็นสาวกสาวกะ เป็นสมมุติสงฆ์ เป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
 พุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้ ให้ไว้กับบริษัท ๔ อุบาสก อุบาสิกา ถ้า
 เป็นชาวพุทธๆ ชาวพุทธของเขา ชาวพุทธเข้าขึ้นมาเขาจะทำบุญตักบาตรของเขาเพื่ออะไร เพื่อบุญ
 กุศลของเขา ในเมื่อเราเป็นฆราวาส เราต้องทำหน้าที่การงานของเรา สิ่งใดที่เป็นประโยชน์กับเรา เรา
 แสวงหาของเรา

เราเกิดมาเป็นคน เกิดมาด้วยอำนาจวาสนา กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน ถ้ากรรมจำแนก
 สัตว์ให้เกิดต่างๆ กันนะ เราเกิดเป็นฆราวาส แต่ถ้าเรายังมีอำนาจวาสนา เราก็พยายามจะสร้าง
 อำนาจวาสนาของเรา เป็นหน้าที่ของอุบาสก อุบาสิกา

เราเห็นภัยในวัฏสงสาร เรามาบวชเป็นพระๆ พระ พระจะใช้ชีวิตแบบฆราวาสไม่ได้ พระเห็น
 ไหม ถ้าทำข้อวัตรต่างๆ ที่ทำแล้วผิดพลาดทุกกฎ ทุกกฎ ทุกกฎ เป็นอาบัติทั้งสิ้น เป็นอาบัตินะ เป็น
 อาบัติ ทุกกฎคือความชั่วร้าย เป็นความไม่ดีงาม

ฉะนั้น ดำรงชีพแบบฆราวาสไม่ได้ เพราะเป็นภิกษุเป็นนักรบ รบกับใคร รบกับกิเลสในใจ
 ไม่ใช่ไปรบกับใคร ไม่ใช่หลับตาสลึมตาเพื่อเป็นสมาธิภควัดเป่าปัดๆ มันจะโฆษณาชวนเชื่อโง่เสียด
 นกหวีด เวลาทหารฝึกนะ พวกทหาร พวกข้าราชการ เวลาเขาเป่านกหวีดมันสะดุ้งเลยละ รวมอีกแล้ว
 แถว! จัดแถวเลย ปัดๆ นี้

นักกีฬา นะ การแข่งขันฟุตบอลนะ ข้างละ ๑๐ ถ้ากรรมการมันไปอยู่ข้างใดข้างหนึ่งมัน
 เป็น ๑๑ นะ แล้วมันยังมีนกหวีดปัดๆ เป่าเข้าข้างอีกต่างหากนะ นี่ไง นกหวีดลำเอียงนะ นี่นกหวีด
 ที่มันหาผลประโยชน์กับตัวมันนะ นกหวีดมันยังเป่าเข้าข้างตัวมันเลย

หลับตาสีมตาๆ คนอื่นไม่ใช่ทั้งสิ้น คนอื่นมันผิดพลาดไปทั้งสิ้น ไม่รู้จักมรรคจักผลนะ เขาบอกว่า พวกหลับตานี้มันไม่มีผัสสะ มันไม่รู้อะไรทั้งสิ้น ลองหลับตาแล้วนั่ง ทุกข์ไหม อ้อ! สีสมนั่งแล้วมันดีงาม ไอ้พวกหลับตานี้มันจะไม่รู้ไม่เห็นอะไรเลย มันไม่รู้ไม่เห็นอะไร

ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ มันละ ละที่ไหน ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมา ให้มันเป็นสมาธิจริงๆ ขึ้นมาเถิด ถ้าเป็นสมาธิจริงๆ ขึ้นมานะ คำพูดอย่างนี้คนไม่กล้าพูดหรอก มันไม่มีเหตุปัจจัยที่มันจะไปเกี่ยวอะไรกับสมาธิเลย คนทำสมาธิลืมตาเดินจงกรมจนจิตสงบเขาก็เป็นสมาธิลืมตา เห็นโครงกระดูกอยู่ข้างหน้า เห็น มองเห็น เห็นความเป็นไปของสภาวะแวดล้อม มันพิจารณาของมันนะ มันสังเวชหมดละ นี่ลืมตา

หลับตา เวลานั่งหลับตาไปแล้ว เวลาจิตมันสงบแล้ว พอจิตสงบมันมีความสุขของมัน แล้วถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนามันไปเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริงนะ หลับตา! หลับตานะมีภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากภาวนา ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากสมุดดินสอ ไม่ใช่เกิดจากสมุดเนาๆ

ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งใหญ่ แต่ผู้ที่เป่านกหวีด แล้วยกสถานะ แล้วก็สร้างกระแสด้วยสมุด ด้วยดินสอ ด้วยการท่อง ด้วยการแยกแยะ เด็กๆ มันก็ทำ โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเด็กให้มันหัดเขียนเลย มันเขียนมันอ่านนี่มันอยู่ข้างนอก ผัสสะ ผัสสะอะไรกัน

ปริยัติคือปริยัติ อย่าไปแย่งงานปริยัติเขา ปริยัติเขาศึกษามาเขาจบ ๙ ประโยค แล้วเรียนธรรมทูต เขาเผยแผ่ศาสนาด้วย เผยแผ่ก็เป็นการท่องจำ เป็นการบอกกล่าวกัน บอกวิธีกราบไหว้ ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ แล้วถ้าอยากจะประพฤติปฏิบัติต้องฝึกหัดนั่งสมาธิ แล้วไม่มีหลับตาสีมตา

สมาธิเป็นสมาธิ ถ้าเป็นสมาธิเห็นไหม เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนที่นี่เลย เวลาพระกรรมฐานเรานะ การศึกษาคือศึกษาจากอุปัชฌาย์ อุปัชฌาย์ให้เกศา โลมา นขา ทันทา ตะโจ ให้กรรมฐาน ๕ ใครจะชอบหรือไม่ชอบ จะหลับตาสีมตา อุปัชฌาย์ไม่เคยบอกนะ อุปัชฌาย์บอกว่าลืมตา เกศา โลมา นขา ทันทา ตะโจ ถ้าหลับตาไม่ได้นะ หลับตาไม่ได้ ไม่มี ไม่มีในอนุศาสน์ ไม่มีในอุปัชฌาย์ ไม่มี ไม่เห็นมี

แล้วอย่างนั้นหลับตาสีตามันเอามาจากไหน?

ตั้งของตนขึ้นมาเอง มันเป็นสมาธิภพวิตร ภพวิตรมันก็ไม่ใช่สมาธิ สมาธิก็ไม่ใชภพวิตร แต่มันไม่มีทั้งสมาธิ แล้วไม่มีทั้งภพวิตร แต่มันก็เป่าปี่ต๊อๆ มันเป็นสมาธิภพวิตรไง หลับตาสีต๊อๆ มันเป็นเรื่องที่ไม่มีเหตุมีผลอะไรเลย ไอ้ที่บอกว่า หลับตาแล้วมันจะไม่มีปัญญา ไม่มีปัญญาภาวนามยปัญญา มันเกิดอย่างไร?

ภาวนามยปัญญานะ เวลามันเกิดขึ้น เวลามันการกระทำขึ้นมา เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เราเป็นนักรบจะรบกับกิเลสตัณหาความทะยานอยาก คุณเขากองกิเลสสิ คุณเขากองขยะ ขยะเห็นไหม สิ่งที่คุณขยะเวลาถ้ามันจุดไฟติดขึ้นมาได้นะ มันไหม้อยู่อย่างนั้น แต่ถ้ามันจุดไฟไม่ติด ขยะเห็นไหม คุณสิ มันมีแต่ความชื้น มันมีแต่น้ำเสียกองอยู่นั้น จุดไม่ติด จุดไม่ติด

นี่ก็เหมือนกัน ทำความสงบของใจเข้ามาๆ แล้วกิเลสตัณหาความทะยานอยากมันขยะในใจใจ ถ้าขยะในใจนี้ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็นไง ยกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็นนะ เวลาถ้ามันจุดติดนะ คำว่า วิปัสสนา เวลาครูบาอาจารย์ของเราหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นครูบาอาจารย์ของเราสอนมา ภาวนาเป็นๆ คนภาวนาเป็นอีกอย่างหนึ่งนะ

คนภาวนาไม่เป็น ที่คนเขาไม่ภาวนากัน แล้วที่ภาวนามันทุกซั่มมันยากอยู่ที่นี่ก็เพราะภาวนาไม่เป็น ทั้งๆ ที่รู้ว่ามันเป็นของดี รู้ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติจนพ้นจากกิเลสไป

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติไปจนพ้นกิเลสไป เราก็อยากจะรู้นัก วิมุตตिसุข วิมุตตिसุข มันเป็นอย่างไร เราก็อยาก เราก็อยากจะทำทั้งสิ้น เวลาทำไปแล้วนี่ลุ่มลุกคลุกคลาน ทำไปแล้ว นี่ไง มันถึงอยู่ที่วาสนา อยู่ที่ศรัทธาความเชื่อมั่นของคน

ถ้าอยู่ที่วาสนาอยู่ที่ความเชื่อมั่นของคน มีชั้นธรรมๆ ชั้นธรรมมีความอดทน เวลาหิว เวลากระหาย เวลาเดินจงกรมเห็นใหม่ มันมีความอดทน อดทน! ความอดทนของเราแล้วนี่มีสัจจะ มีความสัจ มีความสัจเห็นใหม่ คึนนี่จะนั่งตลอดรุ่ง นั่งตลอดรุ่ง นี่จะนั่ง ๒ ชั่วโมง ๓ ชั่วโมง ๔ ชั่วโมง ก็ชั่วโมง เราพยายามทำของเราทำต่อเนื่อง ทำต่อเนื่อง

เพราะในพระไตรปิฎก ชัดๆ เลย ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติที่ไม่ได้ผล เพราะขาดการปฏิบัติด้วยความสม่ำเสมอ

ในธรรมและวินัย ในพระไตรปิฎกนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติวินัยแต่ละข้อ บัญญัติเพื่อส่งเสริมคนที่ควรส่งเสริม ตีเตือนไอ้พวกหน้าด้าน ไอ้พวกควรที่ตีเตือน ต้องตีเตือน ส่งเสริมคนที่ควรส่งเสริม บัญญัติวินัยไว้แล้วคนที่ยังไม่ศรัทธาให้เขาศรัทธา ถ้าเขาศรัทธาแล้ว เขาให้ศรัทธามากขึ้นไป

สิ่งที่เป็นอาบัติให้เป็นอาบัติ ไม่เป็นอาบัติคือไม่เป็นอาบัติ แล้วผู้ที่บัญญัติธรรมไว้เพื่อการประพฤติปฏิบัติให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์ แล้วไม่ถึงที่สุดเพราะการปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ ไม่สม่ำเสมอคือไม่เสมอต้นเสมอปลาย เพราะไม่มีสัจจะ ไม่มีความจริงใจ

ไอ้อย่างพวกเรานี้ เรามีศรัทธามีความเชื่อของเรา ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อของเรา เราตั้งสัจจะไว้ เราพยายามประพฤติปฏิบัติ มันจะได้ผล ไม่ได้ผล เราปฏิบัติต่อเรื่อยๆ การกระทำต่อเรื่อยๆ ถ้าต่อเนื่องตลอดไปตั้งสัจจะไว้ จะเอาให้ได้ๆ แล้วจะเอาให้ได้ ถ้าจะเอาให้ได้เวลาเราตั้งใจแล้วนี่มันเป็นอธิฐานบารมี อธิฐานบารมีเราก็กว้างสิ่งนั้น แล้วเราพยายามกระทำของเราให้เป็นความจริงขึ้นมาๆ

เราปฏิบัติด้วยความเพียรชอบๆ ด้วยความอยากๆ มันเป็นกิเลสซ้อนกิเลสไป โดยธรรมชาติของคนมีกิเลสอยู่แล้ว แล้วกิเลสนี้ไอ้ลูกไอ้หลานมันก็พอยั่วน้ำลาย ว่าจะทำอย่างนั้น ทำอย่างนั้น เวลาปฏิบัติไปแล้วเห็นใหม่ ไอ้พ่อแม่มันออกมา กิเลสนะ มันเลยเป็นค้นหาซ้อนค้นหาไป อยากได้ก็เลยเป็นการคาดหวัง อยากได้ก็เป็นการสร้างภาพ

เวลาหลวงปู่มั่นท่านบอกหลวงตาเห็นใหม่ เวลาศึกษามาแล้วใส่ลิ้นชักสมองไว้แล้วลั่นกุญแจไว้ อย่าให้มันเปรียบเทียบไป พอมันเปรียบเทียบขึ้นมา พอเดินจงกรมสองที อ้อ! สมาธิทวิตเป็นอย่างนี้ มันจะเป็นอย่างนั้น มันจะเป็นอย่างนั้น อ้อ! อันนี้มันเป็นเวทนา อ้อ! อยู่อย่างนั้นนะ

เอาธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใส่ในลิ้นชักสมอง แล้วลั่นมันไว้ก่อน ทำของเราไป เวลามันทุกข์มันทุกข์น่าดูเลยแหละ เวลามันทุกข์เพราะจิตมันไม่ลงใจ

เวลาเราบวชเป็นพระ เรามีข้อวัตรปฏิบัติของเรา เราทำของเราเรียบร้อยแล้ว ทำข้อวัตรปฏิบัติเสร็จแล้ว เราก็เข้าทางจงกรมแล้ว นั่งงานส่วนตัวแล้ว

เวลาทำข้อวัตรปฏิบัติมันเป็นเรื่องของสงฆ์ กิจของสงฆ์ ๑๐ อย่าง กวาดลานเจดีย์ ล้างห้องน้ำต่างๆ นี่ก็เป็นกิจของสงฆ์ กิจของสงฆ์ ๑๐ อย่าง

ไปคูสิ กิจของสงฆ์ไม่ใช่หนักหวิดปึกๆ แล้วไปยุ่งกับชาวบ้านเขา แล้วไอ้กิจของตนล่ะไม่มีแล้วก็จะเอาจรณะ ๑๕ ๑๘ ๒๐ อะไร ไอ้นี้เขาสอนกันโรงเรียนอนุบาล มันเป็นปริยัติ

ธรรมและวินัยมันไม่อยู่ในตำรา มันไม่ได้อยู่ในหนังสือ มันไม่ได้อยู่ที่ปากกา มันไม่ได้อยู่ที่นกหวีด มันไม่ได้อยู่ในอะไรทั้งสิ้นเลย มันอยู่ที่หัวใจ หัวใจที่มันสงบระงับแล้วนี่มันจะสงบระงับเข้ามา แล้วเวลาถ้ามันเกิดปัญญา มันเกิดปัญญาจากภายใน คำว่า ภายใน เพราะอะไร

คำว่า ภายใน ที่ว่าข้างนอก ข้างใน ข้างนอก ข้างนอกคือข้างนอก เราได้อยู่แล้ว ข้างนอกเวลาจิตมันคิด คิดไปที่อเมริกานู่น มันคิดไป นี่คิดไปอยู่อื่น ไอ้ใช้หัวตนกนู่นนะ มันไปนู่น แล้วอย่างนั้นข้างนอก

เวลาเป็นความจริง มันความจริงในหัวใจนี้ จิตส่งออกนะ แค่มันคิดก็ข้างนอกแล้ว ถ้าคนมันเป็นนะ คนเป็นเขาไม่พูดอย่างนี้เลยละ ไอ้ที่พูดอย่างนี้แล้วอ้างหมดนะ อ้างว่ามันต้องมีจรณะ ๑๕

เงินของเรา เราจะใช้จ่ายอย่างไรก็ได้ เงินของเราต้องมีแบงก์ ๑,๐๐๐ แบงก์ ๕๐๐ นี่ต้องมีพร้อมนะ นี่ควักกระเป๋ามาก็มีไอ้แบงก์ ๑,๐๐๐ มีแบงก์ ๕๐๐ มีแบงก์ ๑๐๐ มีแบงก์ ๒๐ มีเหรียญด้วย ฉะนั้น ไม่มีครบ ชื่อของไม่ได้ อย่างนั้นหรือ ถ้าไม่ครบทั้งเหรียญทั้งแบงก์ แบงก์ ๕๐๐ ๑๐ ๑๐๐ ถ้าไม่พอแล้วชื่อของเขา เขาไม่ขายหรือ เขาใช้เครดิตนะ ยังมีตั้งค์เขามาส่งถึงบ้านเลย

มันเป็นเรื่องโลกๆ มันเป็นเรื่องภควัด มันไม่เป็นข้อเท็จจริงในการปฏิบัติเลย มันเป็นเรื่องภควัดแล้วเอามาเหยียบย่ำ เอามากัดกัน เอามาทำลาย เอามาหลอกลวง หลอกลวงนักปฏิบัติ

คนที่เขามีควรจะปฏิบัติ สิ่งที่เป็นข้างเผือก เด็กเขามีการศึกษาที่ดี มีพรสวรรค์ที่ดี นี่พวกข้างเผือก เขาเอามาพุมพิก เอามาให้เป็นผู้ที่ถ้ามีสติปัญญาเขาไม่เสียคนไปก่อน เขาจะได้เป็นผู้บริหารไง ไ้พวกข้างเผือก มันก็ไปฟังเสียงภควัดปัดๆ หลับตาลืมตาอยู่ มันงงเลยนะ เพราะอะไร

เพราะเด็กน้อยนี่ข้างเผือก ข้างตัวเล็กๆ ข้างที่พอมีพรสวรรค์มันไปเชื่อนภควัด ภควัดมันก็ชักนำ มันเสียหายไปหมดละ ข้างเผือกเขาให้มันมีวาสนา ให้มันมีสติปัญญาที่มันฝึกฝนขึ้นมา

ถ้ามันฝึกฝนขึ้นมาเห็นใหม่ เวลาเราอยู่กับครูบาอาจารย์ ท่านจะให้พยายามฝึกหัดให้คิดให้เป็นผู้นำ ความคิดเอง ทำเอง สุดยอด แต่ท่านพูดเลยหลงตานี้ถ้าเราสั่งให้ทำ ท่านบอกว่าอันนี้อันดับสอง อันดับหนึ่งมันต้องเห็นว่าอะไรควรไม่ควร สิ่งนี้มันสกปรกเราต้องควรทำความสะอาด สิ่งนี้มันก็มันขวางคนอื่นเราควรจะทำอะไร ถ้าสิ่งนั้นถ้าเขาคิดได้อย่างนั้น นั่นเห็นใหม่ ปัญญาของเขา

มันมีหลับตาลืมตาใหม่ มันมีภควัดใหม่ ไม่มี เวลาธรรมมันเกิดใจ เวลาธรรมมันเกิด มันเกิดในหัวใจดวงนี้นะ ถ้ามันเป็นภควัด ภาษาเรานภควัดไม่ใช่สมาธิ สมาธิก็ไม่ใช่ภควัด แล้วมันไม่มีหลับตาลืมตา ภูมิอากาศต่างๆ เขาก็ปรับตัวของเขาเป็นอย่างนั้น เพราะจริตนิสัย

กรรมฐาน ๔๐ ห้องนะ การกระทำแตกต่างหลากหลายมากมายมหาศาลเลย พุทโธโวๆ พุทโธพร้อมกับลมหายใจเข้าออก ลมหายใจเปล่าๆ ต่างๆ ลมหายใจอย่างเดียวเป็นอานาปานสติ การเพ่งเพราะอะไร เพราะกิเลสนะ เราคุ้นชินกับอะไรนะ กิเลสมันเข้าข้อเลยนะ เส้นเข้าข้อนี้ปวดมาก เราคุ้นเคยอะไรนะมันลือกเป๊าะ! ลือกเป๊าะ! มันลือกเลยนะ แล้วก็แบบว่านี่ขยับหน้าถอยหน้าถอยหลังติดขัดไปหมดเลย กิเลสมันลือก

เวลาเราทำแล้วนี้ตั้งสติไว้ กิเลสสิ่งใดมาที่เรากำหนดของเราชัดๆ ไม่ให้มันแทรก ไม่ให้มันชักนำ ไม่ให้มันต่างๆ เราทำบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเชื่อมั่นในพระพุทธ พระธรรม

พระสงฆ์ เราเชื่อมั่นในสังฆธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุข ท่านพ้นจากกิเลส ตัณหาความทะยานอยากไปแล้ว

แล้วเทศน์ธัมมจักกั เทวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ กามสุขัลลิกานุโยค อตฺตกิลม ถานุโยค มัชฌิมาปฏิปทา มัชฌิมาปฏิปทาก็เรื่องของเข่า มัชฌิมาปฏิปทานี้ความถูกต้องชอบธรรม ความสมดุลงพอดี แล้วมันพอดีกับใจดวงใดละ ไม่มีหลับตาสลึมตา หลับตาสลึมตาไม่มี นี่หลับตาสลึมตา ถูก สลึมตาสลึมตาถูก ไม่มี ไม่มี

ถ้ามันมีฉันทิภูมิมันทำด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันกิเลสซ้อนกิเลส โอ้โฮโย! มันทุกข์ มันยาก มันกระเสือกกระสน คนภาวนานี้รู้ธรรมะอยู่ปากตาย โอ้หลับตาสลึมตาที่มันได้มานั้นนะ โอ้ นีนกหวีดทั้งนั้น ท่องเอา ๑๕ ๑๘ ๒๐ ๓๐ ท่องเอา เหมือนแบงก์เลย ถ้าไม่มีทุกราคาใช้จ่ายไม่ได้ กรรมฐานไม่มี พระกรรมฐานจับต้องปัจจัยไม่ได้ ไม่มี ไม่มีหรือ

แล้วถ้าเป็นความจริงนะ เวลาความจริง เวลาหลงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มันนะ เวลาหลวงปู่ มันท่านเวลาท่านพูดถึงการกระทำของท่าน พูดถึงสิ่งที่คุณสรรคอะไรของท่าน นี่พูดไว้เป็นคติธรรม หลวงตาท่านได้ยินได้ฟังมา ได้ยินได้ฟังมาเห็นไหม มันเป็นแนวทาง มันเป็นทางสังฆธรรมที่ซโลมหัวใจ ของลูกศิษย์ ให้ลูกศิษย์อยากทำให้ได้อย่างนั้น แล้วควรทำอย่างนั้นแล้วปฏิบัติไป

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นคนชี้แนะ จิตที่สูงกว่าพยายามดึงจิตที่ต่ำกว่าให้สูงขึ้น แล้ว ในวงครอบครวักรรมฐานเวลาสนทนาธรรมๆ กัน เขาฟังแต่ข้อเท็จจริง ฟังความจริง เขาพูดกันด้วย สัจจะด้วยความจริง เว้นไว้แต่เวลาใครไปวิเวกกลับมา แล้วเวลาพูดเพื่อเป็นคุณธรรม เป็นสังฆธรรม ที่ปฏิบัติ ให้ผู้ที่ปฏิบัติได้เป็นแนวทาง นี่ครอบครวักรรมฐานเขาคุยกันอย่างนั้น

ครอบครวักรรมฐาน หมายถึงว่า การประพฤติปฏิบัติที่ไม่ใช่หลับตาและลึมตา แต่ยืน เดิน นั่ง นอน แล้วแต่จริตนิสัยของคน เวลาคนที่มีจริตนิสัยอย่างใดตรงกับจิตตรงกับนิสัยของตน การ ประพฤติปฏิบัตินั้นมันจะมีมรรคมีผล

มรรคผลนะ เวลาเราชนะความฟุ้งซ่านในหัวใจของเรา ชนะกิเลสนะ มันถึงเป็นสมาธิ สมาธิคือการชนะกิเลส ชนะความฟุ้งซ่าน ชนะความวิตกกังวล ชนะความนิรวณธรรม ปล่อยหมดเลย จิตแท้ๆ สัมมาสมาธิ พร้อมกับสติสัมปชัญญะสมบูรณ์แบบ ไม่มีหลับตาลืมตา

แต่คนที่ยกขึ้นสู่วิปัสสนา วาสนาของตน สิ่งที่ว่าจิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ดันทางที่จะเข้าไปสู่อริยสัจ มรรค ๘ ผล ๘ นี่ตรงนี้ ตรงนี้ที่ว่าครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติมานี้มันยากตรงนี้

หลวงปู่มั่นก็ยาก ท่านธุดงค์รอบแรกในภาคอีสานทั้งหมด แล้วศึกษาแล้วนี่ลองผิดลองถูก ลองผิดลองถูกอยู่อย่างนั้น พยายามพิสูจน์ในใจของตน สุดท้ายแล้วท่านก็มาปรึกษาเจ้าคุณอุบาลีฯ หลวงพ่อหนู เพื่อสัจจะความจริง นี่คือภาคปริยัติ

นี่คือธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรวจสอบกับความจริงที่ตนปฏิบัติ ตรวจสอบกับอาการของจิต ภาวะจิต สภาวะการที่เรากระทำ นี่ภาวะการกระทำนี้เป็นปัจจัยตั้งเป็นสันทิฏฐิโก เป็นการกระทำของเราเอง

ตรวจสอบ ตรวจสอบกับธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่หลวงปู่มั่น ท่านบอกหลวงตาใจ ถ้าประพฤติปฏิบัติจนมันเป็นตามความเป็นจริง นี่ปริยัติ ปฏิบัติ เหมือนกันเลย อันเดียวกันเลย

แต่ถ้าเป็นนหกขันธ์ เอามาคาดเอามาหมาย เอามาจับผิดคนอื่น เอามาคอยชี้หน้าคนอื่น ทำลายคนอื่น มันก็เลยกลายเป็นสมาธิหกขันธ์เลย ปี๊ดๆ แล้วก็ป็นศาลาโกหก ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันเอวัง